

NAŠE ŽITAVANY

2/2019

OBSAH:

LETO JE UŽ TU!

KOMUNÁLNY ODPAD

ERASMUS +

DAROVANIE KRVI

MDD

PRÍHOVOR STAROSTKY

Milí spoluobčania,

nie je to tak dávno, čo som sa vám prihovárala v poslednom čísle našich novín. Čas neúprosne plynie a kalendárny rok sa dostáva do obdobia, ktoré mnohí z nás majú najradšej. Je to obdobie leta, obdobie, kedy sa na dva mesiace zatvoria dvere škôl a deti si vychutnajú čaro letných prázdnin. My dospelí, vnímame toto obdobie, ako čas dovolení, kedy aspoň na pár dní sa snažíme zabudnúť na každodenné problémy, načerpáme nové sily a pohodu.

Pokračovala by som rečníckou otázkou. Čo potrebuje bežný občan, aby bol spokojný s obcou, v ktorej žije?

Mnohí z vás si pravidelne kladú otázky týkajúce sa priorit obce, jej rozvoja a smerovania. Aktívny prístup obyvateľov k životu v obci a záujem o veci verejné je pre samosprávu veľkým prínosom a pomocou. Poslanci obecného zastupiteľstva sa stretávajú s množstvom podnetov od občanov, pracovníci obecného úradu a vedenie obce neustále riešia problémy a zastávajú záujmy občanov.

Dovoľte mi teda, aby som vám všetkým v závere príhovoru zažela krásne letné dni plné pohody a deťom prajem radostné prázdniny. Užite si ich, no nezabúdajte pri tom na opatrnosť, aby ste v septembri opäť zdravé a oddýchnuté zasadli do školských lavíc.

starostka obce, Mgr. Edita Grzybová

KOMUNÁLNY ODPAD, NÁRAST CIEN ZA ULOŽENIE KOMUNÁLNEHO ODPADU, NÁLEPKOVÝ SYSTÉM V NAŠEJ OBCE A DÔLEŽITOSŤ TRIEDENIA ODPADU

Obec Žitavany má v súčasnosti platné Všeobecne záväzné nariadenie (skratka „VZN“) č. 2/2019 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi (účinné od 18. júna 2019), ktoré bolo nutné prepracovať, nakoľko je v platnosti nový zákon o odpadoch č. 79/2015 Z. z.

Toto VZN špecifikuje a upravuje podmienky zberu zmesového komunálneho odpadu, triedeného odpadu v obci a tiež zber samostatne zbieraných komodít ako napríklad drobný stavebný odpad, elektroodpad, zber šatstva a textilu, objemný odpad a podobne.

Dôvodom na schválenie nového VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi bolo okrem zmeny legislatívy tiež zavedenie „nálepkového“ systému v obci. Tento spôsob zberu zmesového komunálneho odpadu bol na podnet poslancov potrebný predovšetkým z dôvodu nárastu sadzieb poplatku za uloženie komunálneho odpadu.

Pre porovnanie:

- január a február 2019:	1t KO /5,04 €	poplatok za uloženie odpadu
- marec 2019:	1t KO/12 €	poplatok za uloženie odpadu

V marci 2020 sa tento poplatok môže navýšiť dvojnásobne na 24 € za jednu tonu. Táto suma sa navýši v závislosti od množstva úrovne vytriedeného odpadu v obci. V roku 2018 bola úroveň vytriedenia komunálneho odpadu v obci Žitavany 14,16 %.

Áký nárast cien nás čaká najbližšie roky? Čím nižšia úroveň vytriedenia odpadu bude z našej obce, tým bude vyšší poplatok za uloženie odpadu, vždy k 1. marcu príslušného roka. V roku 2018 bola úroveň vytriedenia komunálneho odpadu v obci Žitavany 14,16 %.

Príloha č. 1 k nariadeniu vlády č. 330/2018 Z. z.

Položka	Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu x [%]	Sadzba za príslušný rok v eurách . t-1		
		2019	2020	2021 a nasledujúce roky
1	$x \leq 10$	17	26	33
2	(ŽITAVANY) $10 < x \leq 20$	12	24	30
3	$20 < x \leq 30$	10	22	27
4	$30 < x \leq 40$	8	13	22
5	$40 < x \leq 50$	7	12	18
6	$50 < x \leq 60$	7	11	15
7	$x > 60$	7	8	11

Je to jednoduché, čím vyššia úroveň triedenia odpadu bude v obci, tým viac sa vyhneme zvyšovaniu poplatku za uloženie komunálneho odpadu na skládke. Je to vzorec nariadený vládou, ktorý má jeden jediný zámer: „prinútiť občanov separovať“. Keď bude aj ďalšie roky percento vytriedenia odpadu také isté, alebo nižšie ako máme teraz (14,16 %), poplatok za uloženie odpadu bude stále vyšší, tak ako je uvedené v priloženej tabuľke. Za následok zvyšovania cien za uloženie odpadu a slabej úrovne triedenia odpadu bude nutné zvyšovanie poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad.

Ďalším dôvodom zavedenia nálepkového systému je snaha prinútiť občanov Žitavian viac separovať, nakoľko za triedený zber odpadu (plasty, kovové obaly, tetrapaky, papier a sklo) neplatíme nič – ani obec, ani jeden z vás.

Náklady obce za zmesový komunálny odpad v roku 2018 boli vyššie ako výber poplatku za komunálny odpad. V roku 2018 bol v našej obci výber poplatku za komunálny odpad vo výške 36 047,19 €, pričom náklady obce boli vo výške 41 092,11 €. Rozdiel 5044,92 €, ktoré musela obec doplatiť zo svojho rozpočtu v rozpore so zákonom č. 79/2015 Z. z. o odpadoch. Za odpad, ktorý si sami vytvoríme, musíme zaplatiť. Tu je dôležité uvedomiť si, že za vytriedený a vyseparovaný odpad (sklo, papier, plasty, kovy a tetrapaky, elektroodpad, textil a šatstvo) neplatíme nič.

Nálepkovým systémom sa nezmenil povolený objem zberných nádob na počet občanov v domácnosti oproti „starému“ VZN č. 1/2015, ale pritvrdil sa spôsob kontroly nad množstvom zberných nádob na zmesový komunálny odpad a tiež ich objem v jednotlivých domácnostiach.

Po nadobudnutí účinnosti nového VZN č. 2/2019 o odpadoch (t. j. od 18. júna 2019) nebudú vyvezené smetné nádoby na komunálny odpad, ktoré nebudú označené nálepkou, ani veľké smetné nádoby 240 l, ktoré budú označené iba jednou nálepkou.

ZBER POUŽITÉHO JEDLÉHO RASTLINNÉHO OLEJA A TUKOV

Prepálený olej je cenná surovina, ktorá sa dá použiť na výrobu biopaliva alebo elektrickej energie. V zmysle zákona 79/2015 Z. z. o odpadoch sa použitý olej nesmie vylievať do kanalizácie a musí sa odovzdávať osobám na to povereným.

Obec je povinná zabezpečiť pre občanov obce zber jedlých olejov a tukov prostredníctvom oprávnenej zberovej spoločnosti, s ktorou má obec uzatvorenú zmluvu.

Zber použitého jedlého oleja a tukov zabezpečuje pre obec Žitavany spoločnosť biomarina – biowaste s. r. o.

Použitý (prepálený) rastlinný olej a tuky je možné priniesť počas úradných hodín na dvor obecného úradu buď v uzavretých PET fľašiach (fľaše môžu byť priamo od oleja, alebo minerálnych vôd), alebo je možnosť priamo na mieste (dvor OcÚ) preliať prepálené oleje a tuky z vašich nádob do adekvátnych zberných nádob (zapožičané od spoločnosti biomarina – biowaste s. r. o.), ktoré sú umiestnené vo dvore obecného úradu.

HARMONOGRAM VÝVOZOV ŽLTÝCH VRIEC Z RODINNÝCH DOMOV – II. POLROK 2019

(určené na triedenie plastov, kovových obalov a tetrapakov) v roku 2019:

Júl	25. 07. 2019 štvrtok
August	22. 08. 2019 štvrtok
September	19. 09. 2019 štvrtok
Október	31. 10. 2019 štvrtok
November	28. 11. 2019 štvrtok
December	27. 12. 2019 piatok

OcÚ

AKTIVITY V MATERSKEJ ŠKOLE

- V apríli medzi nás zavítal lesný pedagóg Ing. Nyulasy, ktorý deťom pútavým spôsobom priblížil život v lese. Deti získali nové poznatky o stromoch, lesných zvieratách, o práci lesníkov a o ochrane prírody.
- V spolupráci s rodičmi sme uskutočnili súťaž v prednese poézie a prózy. V škôlke predniesli to, čo sa doma naučili a všetci boli odmenení za skvelé výkony.
- V máji, pri príležitosti Dňa matiek sme pozvali mamičky, staré mamy a pripravili im program plný piesní, básní a tanca. S potešením aj so slzou v oku si tak mamky užili príjemné, májové popoludnie.
- Aby sme zachovávali tradície a podporili u detí vzťah k spevu, zorganizovali sme aj školské kolo v speve. Objavili sme veľa talentov a smelých spevákov, ktorí boli odmenení potleskom a čokoládou.
- Ako každý rok, tak aj tento prišla na besedu policajka, Mgr. Iveta Matejová, ktorá nám priblížila prácu policajného zboru v rámci programu „Polícia na stope“.
- Školský rok sme ukončili výletom do Topoľčianok, navštívili sme známy žrebčín, park a okolie zámku.
- Rozlúčili sme sa aj s našimi predškolákmi, a to slávnostným programom a oslavou.

Vždy niečo začína a niečo končí. My sme ukončili tento rok s krásnym pocitom, že sme pre naše a vaše deti urobili len to najlepšie. Veríme, že všetky deti sú u nás šťastné a rodičia spokojní.

I. Dávidová

ŠPORTOVÉ HRY PRI PRÍLEŽITOSTI MEDZINÁRODNÉHO DŇA DETÍ

Športové hry a tradičnú žiacku športovú olympiádu zorganizoval 4. júna 2019 Obecný úrad v Žitavanech v spolupráci so Základnou školou J.V. Šimka, Materskou školou v Žitavanech a Nitrianskym samosprávnym krajom. Na úvod sa nám všetkým prihovorila riaditeľka školy PaedDr. G. Ďuriačová, všetky deti a športovcových žiakov pozdravila starostka obce Mgr. E. Grzybová a s organizáciou celého dopoludnia nás oboznámil pán učiteľ Mgr. B. Horniak. Nasledovala hymna, zapálenie olympijského ohňa, vztýčenie olympijskej vlajky a sľuby ako rozhodcov, tak aj športovcov. Potom sme sa už rozišli na vopred pripravené stanovišťa a pod vedením vyučujúcich naše deti absolvovali rôzne disciplíny a hry.

Po absolvovaní všetkých disciplín boli víťazi na slávnostnom ukončení ŽŠO odmenení medailami, ktorým sa naši športovci veľmi tešia, lebo sú farbou ako drahé kovy, zároveň však chutné a čokoládové. Tohtoročným spestrením detského dopoludnia

bola opäť návšteva z partnerskej školy v Morkoviciach / Slížanoch v Českej republike. Keďže sme boli v úvode výmenného pobytu na Slovensku, tak žiaci so svojimi pani učiteľkami prijali naše pozvanie zúčastniť sa jednotlivých športových disciplín. Mnohí z úspešných športovcov zo ZŠ Morkovice / Slížany sa postavili aj na stupne víťazov. Lepší a krajší deň nášho 2. ročníka ERASMUS+ projektu sme si nemohli ani priať. Tento projekt bol realizovaný s finančnou podporou Nitrianskeho samosprávneho kraja. Nechýbala zábava, dobrá nálada, a ani sladké darčeky, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou tohto sviatočného dňa.

Mgr. Gabika Turčanová

NAŠE ZEMĚ JE KRÁSNA / NAŠA ZEM JE KRÁSNA

Základná škola J.V.Šimka v Žitavanech sa zapojila do programu Európskej únie a získala finančný grant na realizáciu projektu **ERASMUS+ KA2 projekt**, ktorý podporuje aktivity v oblasti vzdelávania pre deti a mládež, a v tomto školskom roku 2018 / 2019 zorganizovala už 2. ročník výmenných pobytov so ZŠ v Morkoviciach / Slížanoch v Českej republike. Po minuloročnej úspešnej spolupráci sme opäť spoločne pripravili mnoho aktivít, prostredníctvom ktorých žiaci z oboch škôl mali možnosť zoznámiť sa, vyskúšať si týždenný pobyt v novej rodine a samozrejme spoznávať krásne miesta našich 2 krajín.

Pobyty:

12.-17.máj 2019 – pobyt v ČR

02.-07.jún 2019 – pobyt v SR

Stretnutie u nás sa začalo v nedeľu podvečer 2.6., kedy kamaráti z partnerskej školy po prvýkrát navštívili svoje „nové domovy“. V pondelok ráno sme sa stretli všetci v škole a začal sa bohatý a zaujímavý program. Po zozná-

mení sa so školou sme navštívili za krásneho slnečného počasia Zubriu oboru, na spiatocnej ceste sme absolvovali prehliadku zámku v Topolčiankach a v popoludňajších hodinách sme navštívili zrúcaninu hradu Hrušov.

V utorok sme v dopoludňajších hodinách športovali a zdravo oslávili MDD. Popoludní sme zasadili spolu s pani starostkou Mgr. E. Grzybovou „Lipu priateľstva“ a žiaci mali možnosť osobne sa s ňou stretnúť a položiť jej množstvo zvedavých otázok.

V stredu sme navštívili krásne miesta starobylej Nitry a popoludní žiaci v škole tvorivo pracovali, ale aj športovali.

Štvrtok patril návšteve nášho hlavného mesta Bratislavy. Našich kamarátov najviac zaujala návšteva Národnej rady Slovenskej republiky, okolie Bratislavského hradu, a ich pozornosť upútal aj sútok Dunaja a Moravy na hrade Devín.

V piatok sme v dopoludňajších hodinách pripravili pre našich kamarátov zaujímavé kvízy a veľa tvorivých úloh.

Žiaci po jednotlivých návštevách a exkurziách vyplňali pracovné listy, kde si preverili svoje získané vedomosti. Popoludnia patrili zábavným aktivitám a športu. Večerný čas už trávili s kamarátmi vo svojich hosťovských rodinách.

Všetko, čo má svoj začiatok, má aj svoj koniec a my sme sa 7.júna museli rozlúčiť. Keďže sa opäť náš pripravený program vydaril, vznikli nové priateľstvá, a to nielen medzi deťmi, ale aj dospelými. O to ťažšia bola rozlúčka, ale tak to má byť.

Ďalších žiakov, budúcich piatakov sme však určite inšpirovali k spolupráci v budúcom školskom roku, na ktorú sa už teraz veľmi tešíme.

Mgr. Gabika Turčanová

NAJvyššie OCENENIE PRE VYNIKAJÚCICH PEDAGÓGOV A ODBORNÍKOV V ŠKOLSTVE

Pri príležitosti **DŇA UČITELOV** oceňuje každý rok Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu výnimočných pedagógov a ďalších odborníkov, ktorí svoj život zasvätili vzdelávaniu detí a mladých ľudí. Za každým je nádherne a inšpiratívny príbeh. Patrí im obdiv a uznanie za všetko vynaložené úsilie,

s akým sa starajú o svojich žiakov a zverencov.

25.3.2019 dostalo medailu sv. Gorazda a ďakovné listy spolu 62 pedagógov a odborníkov, ktorí sa venujú deťom a mládeži na všetkých úrovniach od materských škôl až po univerzity. Medaily svätého Gorazda sú najvyšším ocenením rezortu školstva Slovenskej republiky. Medzi ocenenými bola v tomto roku aj naša pani riaditeľka

PaedDr. Gabriela ĎURIAČOVÁ

My jej všetci zo srdca gratulujeme k najvyššiemu rezortnému oceneniu, ktoré si právom zaslúži.

Ďakujeme jej za obetavú prácu, množstvo trpezlivosti a tú pozitívnu energiu, ktorú nám všetkým dáva.

Prajeme jej dobré zdravie, rodinnú pohodu a ešte veľa pracovných a osobných úspechov !

Mgr. Gabika Turčanová

VPÁD MAĎARSKÝCH BOLŠEVIKOV NA SLOVENSKO V ROKU 1919

V nedávnej minulosti sme boli zvyknutí okrúhle výročia našich dejín patrične osláviť. Tento zvyk sa preniesol do dneška v rôznych obmenách. Na niečo sa zabúda, úmyselne vynecháva, niektoré sviatky sa zatracujú od prevratu, niektoré obnovujú. Na jednu udalosť sa tvrdošijne zabúda, či bolo obdobie červené, biele alebo modré. Treba si ju však pripomenúť, aby sa povedala pravda. Niektoré pasáže budem radšej citovať z ťažšie dostupnej literatúry, aby som nebol podnetom pre nejakých aktivistov.

Rozpadom Rakúsko – uhorskej monarchie po skončení 1. svetovej vojny vzniklo niekoľko nových štátov, medzi nimi aj Česko – slovenská republika. Správy o novej republike sa ľudia dozvedeli postupne. Niektorí radostne, iní s nevôľou. Zlaté Moravce boli sídlom Tekovskej župy a tak to zostalo do roku 1922. Úrady obsadené maďarskými úradníkmi sa preobsadzovali ťažko, niekedy až násilne. Vedenie župy a žandárstvo boli týmto pádom znefunkčnené. Vyhľadované obyvateľstvo a vracajúci sa vojaci z frontu (ešte ozbrojení) sa púšťali do rabovania obchodov, krčiem, či sýpok. Zúfalí občania si majetok proti lúže začali brániť vytváraním domobrany. Majetnejší občania žiadali o pomoc štát, ale v tomto období sa štátne vojsko ešte len začalo vytvárať, väčšinou z českých vojakov vracajúcich sa hlavne z talianskeho a francúzskeho frontu. Slovenské jednotky boli ešte blokováné v Ruskej Sibíri za známych okolností, pozdĺž transsibírskej magistrály (dobová literatúra hovorí o počte až 80 000 vojakov.)

V tomto období sa z Ruska do Budapešti vracia istý maďarský občan židovského pôvodu, ktorý si zmenil svoje meno na Béla Kun (pôvodne Béla Kohn.) Myšlienky Ruskej revolúcie pretavil do založenia Maďarskej komunistckej strany (Budapešť 4.11. 1918). Svojimi prejavmi oslovil hlavne nezamestnaných robotníkov a časť vojakov vracajúcich sa z frontu alebo zo zajatia. V Maďarsku trvajúce nepokoje sa neskôr obrátili proti tvorcom nových hraníc z Dohody, pretože sa cítili ukrátení. V marci (21. marca) 1919 vznikla Maďarská republika rád, do čela ktorej sa zakrátko postavil Béla Kun. Už v apríli r. 1919 začala Maďarská červená armáda obsadzovať pohraničie Slovenska a postupne sa dostala až do Zvolena, Košíc či Levíc. Na východe sa jej postup zastavil až takmer na poľskej hranici (obsadila na niekoľko dní až Bardejov)

Takto sa Maďarské Červené jednotky dostali od Levíc a Vrábel do Zlatých Moraviec. Ako popisuje Dr. Hunka v knihe Zlaté Moravce(Bátora/ Zaťko 1998), Zlaté Moravce boli od polovice 19. storočia silne maďarizované (str. 200).

Odzrazilo sa to v nepokojoch medzi obyvateľmi a vojakmi nového čs. štátu obsadzujúcimi mesto a okolie. Situáciu zhoršovali rabovačky. Časté boli násilnosti v meste. Mestskí úradníci dokonca čakali pomoc z Maďarska.

Ale do mesta v januári 1919 prišli prví česko- slovenskí legionári a spolu s nimi došiel aj nový tekovský župan Martin Mičura s úradníkmi. Vtedy rozpustili tzv. Občiansku gardu a postupne začali fungovať úrady.

V apríli 1919 prišiel do Zlatých Moraviec riaditeľ gymnázia Dr. František Skovajsa (nar. v Zábřehu na Morave), poverený započatím výučby gymnazistov v slovenčine. Maďarskí profesori aj väčšina žiakov odišli do Maďarska. Zo spomienok Dr. Skovajsu sa dozvedáme, že vlastní odchádzajúci žiaci mu slúbili: „ Dočkaj len, ty Slováku, už prídu Maďari – a nebude to dlho trvať – šak teba povesia.“ (B. Krpelec : Vpád maďar. bolševikov na Slovensko v roku 1919. str. 150)

V júni 1919 vznikol v meste miestny sovietsky zvaný Direktorium, na čele ktorého bol moravský holič Karol Schwella. Rekvirovali dobytok a zaistovali ľudí. Takéto soviety sa tvorili aj v okolitých obciach (Topolčianky, Nemčičany, Kozárovce, Volkovce) , ktoré organizovali štyria vojaci novozámockej posádky z červených jednotiek. Medzi nimi aj dvaja Žitavancania : Štefan Ondriaš a M. Borkovič (Rakovský : Zlaté Moravce a okolie).

V noci z prvého na druhého júna začali úradníci a profesori utekať z Moraviec vozmi cez Skýcov na Bošany, odtiaľ vlakom na Trenčín, neskôr Nitry. Tu vyčkávali výsledok boja s bolševikmi.

Smerom od Bošian sa 2. júna dostavili na Skýcov prvé oddiely čs. vojska. Bol to 12. domobranecký prápor zložený z talianskych legionárov a časti 21. trenčianskeho pluku. Hlavný stan si rozložili na fare, na pozvanie vtedajšieho farára Dr. M. Buzalku (neskorší biskup Buzalka). Zo Skýcova robili výpady do Zlatých Moraviec a po skončení bojov odišli smerom na Novú Baňu (8. júna).

Pri jednej z takýchto potýčiek zahynul na Vystrkove český legionár, Antonín Libich, príslušník 10. dom. Čs. práporu. Bolo to v sobotu 7. júna.

Hlavné boje sa odohrávali smerom od moraveckých viníc. Z tohto smeru nastúpil 35. peší plzeňský pluk pod vedením majora Mullera a začal obsadzovať mesto. K prudkým bojom došlo na brehu potoka Zlatňanka a v Chyzerovciach. V nedeľu, 8.júna boli maďarské vojská vytlačené smerom na Kozárovce. Straty na životoch boli na oboch stranách : 12 červenoarmejcov neznámeho pôvodu, pričom medzi prvými padol Štefan Ondriaš „ pri lavičke pod vinicami“. (Rakovský : Zlaté Moravce a okolie), popisovaný ako jeden z hlavných organizátorov červenej jednotky. Československý 35. plzeňský pluk stratil npor. Jaroslava Klementa a štyroch vojakov. Zomrelo aj množstvo civilných obyvateľov, či už náhodne alebo popravou. Ale to už je iný príbeh. Boje v júni skončili podpísaním dohody o hraniciach, ale trvalo ešte mnoho rokov, pokiaľ niektorí občania „ strávili“ odchod maďarských úradníkov a ich spôsobov z nášho územia ako aj vytvorenie 1. ČSR.

V júni tieto udalosti nadobudnú rozmer 100. výročia. Teraz je čas si spomenúť na ľudí, ktorí tu prišli brániť 1. Česko – slovenskú republiku. Cudzích ľudí, ktorí tu zomreli. Ich hroby sú rozosiate po okolí : v Moravciach, Kňaziciach, Skýcove.

Dodnes nebolo počť aspoň to obyčajné: ďakujeme.

Jaroslav Dubec

ANTON LIBICH (ZOM. 1919)

Medzi legionárov a vojakov domobrany, ktorí bránili mladú republiku a postavili sa maďarským bolševikom tu priamo na Moravecku, patrili aj mladý, 19 ročný český domobranec Anton Libich.

V májových a júnových dňoch roku 1919 chránil až do príchodu riadneho vojska obyvateľstvo pred rabovaním a ozbrojenými konfliktmi.

Pri jednej z potýčok v pripravovanom hlavnom údere 35. pešieho Plzeňského pluku smerom od viníc bol Libich zranený a neskôr surovo zabitý.

Jeho skon popisuje archivovaná školská kronika v Žitavanech takto:

„Včas turičných sviatkov v r. 1919 vlomilo sa maďarské bolševictvo do našich obcí. Československé vojsko ich ale v krutom boji zahnilo smerom ku Kozárovciem. V tomto boji, 7. júna 1919, zomrel i 19 ročný legionár Anton Libich. Bol učiteľom. Pochovaný je na Kňazickom cintoríne. Bol ranený, sám si uväzoval ranu v priekope, pričom ho napadol jeden bolševik zo Zlatých Moraviec a smrteľne ho bodol bajonetom. Tento netvor, bojac sa zasluženeho osudu, spáchal v úkryte samovraždu.“

Siedmeho júna 2019 uplynie 100 rokov od tejto nešťastnej udalosti.

Obec Žitavany si uctí túto udalosť a vysloví verejné poďakovanie tomuto českému legionárovi na miestnom cintoríne pri jeho hrobe a zároveň bude odsľúžená spomienková sv. omša v kostole v Žitavanech. Všetci sú pozvaní. *Jaroslav Dubec*

OZNAM

Obecný úrad v Žitavanech má v pláne opraviť Spomienkový kríž padlých vojakov zo Žitavian v 1. svetovej vojne. Aby boli mená a dátumy dôstojne zaznamenané, obraciam sa na občanov, ktorí majú akúkoľvek znalosť o dátume narodenia, dátume smrti, prípadne mieste skonu našich rodákov v 1. svetovej vojne, aby kontaktovali obecný úrad.

Takisto prosíme občanov ak môžu doplniť akékoľvek doposiaľ neznáme (nepublikované) údaje o Antonovi Libichovi (miesto narodenia, rodina, a pod.), aby prišli na obecný úrad s týmito informáciami. *Za pochopenie ďakujeme.*

PRVÍ SLOVENSKÍ MATURANTI

Po známych udalostiach po prvej svetovej vojne a následnom vpáde maďarských bolševikov na Slovensko (popisovanom na inom mieste), bol školský rok 1918/1919 veľmi zložitý. Ako popisuje nový riaditeľ štátneho reálneho gymnázia Dr. František Skovajsa, ktorý prišiel premeniť tamojší maďarský ústav v ústav slovenský :

„Práca bola na začiatku – bolo nás len 11 profesorov zo všetkých končín republiky – dosť ťažká pre neznalosť miestnych pomerov a hlavne pre silnú agitáciu bývalých maďarských žiakov proti novému slovenskému ústavu. Ale po celý apríl sa už učilo dosť dobre a pomerne pokojne, lebo všetci maďarskí profesori (aj väčšina žiakov) odišli do Maďarska a zbudli žiaci (len 100 z 224) boli predsa len Slováci, síce ešte nevedomeli, ale predsa len dosť ochotní podrobiť sa novému poriadku a novej disciplíne.“ (Vpád maďar. bolševikov na Slovensko v roku 1919 – str. 150)

Koncom mája vplyvom maďarského vpádu sa vyučovanie ukončilo a žiaci dostávali vysvedčenie 14. júla.

V dňoch 14. a 15. júla boli pri ústave písomné skúšky dospelosti. Ústne sa konali 21. júla v Banskej Štiavnici.

Ako vyplýva z „Hlavného protokolu o skúškach dospelosti za rok 1919“ skúšobnými predmetmi boli : jazyk český – slovenský, jazyk latinský, vlastiveda a matematika. Na ústne skúšky do Banskej Štiavnice išli vozom spolu s riaditeľom gymnázia dvaja abiturienti. Obidvaja skúšky zložili.

Prvými maturantmi na Zlatomoraveckom gymnáziu v slovenskom jazyku boli

Benedikt Mravík narodený v roku 1900 v Žitavských Kňaziciach a Rakovský Vojtek narodený v roku 1900 v Zlatých Moravciach.

21. júla 2019 je to presne 100 rokov.

Jaroslav Dubec

ŽIVOTNÁ PŮŤ DARCOV KRVI ZO ŽITAVIAN R. 1979-2019

Jeden darca krvi môže zachrániť štyri ľudské životy, preto spoločné odbery krvi majú významné hodnoty. Už štyridsať rokov najdrahšia tekutina – krv prúdi vďaka tisícok darcov, obetavých a dobrých ľudí. V roku 1979 na podnet obvodného lekára MuDr. Š. Valkoviča, išli sme na 1. spoločný odber krvi a spevom sme obveselovali vodiča. Do Nitry na NTS z autobusu viedli cesty našich krokov, chodili sme sem krv odovzdať celých 14 rokov. Keď zriadili NTS v zlatomoraveckej nemocnici, ďalších 16 rokov sme spolu pristupovali k odberu krvi. Samostatné Žitavany a z Nitry NTS, mobilná jednotka, od roku 2009 do KSZ privádza zdravotníkov k BDK sanitka. Pod vedením Bc. Lýdie Tabiovej a MuDr. Š. Valkoviča, dňa 15. apríla odovzdalo krv 62 darcov a hneď v tom hala ožila.

Prvýkrát darovali: E. Homolová, A. Hostovecký, L. Ku-

cbelová, M. Valentová, I. Vicianová, Z. Záležák
Desiaty raz (BJP) : M. Omastová, A. Rischánková,
Z. Horváthová, I. Frajka

Dvadsiaty raz (SJP): M. Poliak, V. Martinec, J. Kováč

Tak ako každý rok, aj tento pripravil slávnostné posedenie miestny spolok. Zablahoželali sme darcom a poďakovali sponzorom, deti MŠ s pani učiteľkou I. Dávidovou, Z. Beňovou, potešili milým kultúrnym programom. Pani starostka OcÚ Bc. E. Grzybová sa nám prihovarila a tiež aj pomohla ako aj ZO SZZ predseda Š. Orolín.

Pozývame darcov dňa 14. Októbra na 23. Spoločný odber krvi, tešíme sa na vás, aj keď sa rozhodnete prísť na odber prvý.

Výbor MS SČK

Podpredsedníčka A. Valková

BLAHOŽELANIA JUBILANTOM MS SČK

*Pozdraviť vás chceme k sviatku,
šťastných v kruhu rodiny,
užite si v svornej láske,
milej chvíle hodiny.
Želáme vám zdravie, šťastie,
nech nepoznáte smútku tieň,
ďalší rad rokov, radosť nech len rastie,
krásny narodeninový deň.*

- 5.3. Viola Chrenová 75r.
26.5. MuDr. Štefan Valkovič 70r.
16.6. Helena Borkovičová 70r.
8.7. Mária Sámelová 70r.
29.7. Alojz Poliak 80r.
17.8. Mária Pániková 80r.
29.9. Júlia Šabová 75r.

*Všetko najlepšie naša členka, člen
s láskou praje výbor MS SČK Žitavany.*

BIBLICKÁ OLYMPIÁDA

Žiaci našej Základnej školy Jána Vojtecha Šimka, Ivana Cibirová, Sára Solčianska a Viliam Vitek, vyhrali školské kolo Biblickej olympiády a postúpili do dekanátneho kola, ktoré sa konalo 21. 3. 2019 na Gymnáziu Janka Kráľa v Zlatých Moravciach. Dekanátne kolo opäť vyhrali a postúpili na diecézne kolo, ktoré sa konalo 10. 4. 2019 v Kňazskom seminári sv. Gorazda v Nitre. Žiaci študovali knihy Svätého písma - Knihu Rút, Prvú knihu kráľov, a Evanjelium svätého Matúša.

Podujatie sa začalo svätou omšou, ktorú celebroidal náš diecézny biskup Mons. Viliam Judák. V homílii ich povzbudil, že „vítazmi sú všetci, lebo prehľadili svoj vzťah ku Kristovi.“

Po absolvovaní náročnej súťaže a scénky o múdrom rozsudku kráľa Šalamúna - ktorú zahrli najlepšie zo všetkých základných škôl - , vyhrali krásne 3. miesto, ku ktorému im srdečne blahoželáme

Mgr. Monika Švecová

BLAHOŽELÁME!

Dožité 90 rokov je krásne životné jubileum. Pani starostka popriala oslávencom v mene celej obce pevné zdravie, veľa síl a ešte dlhé roky prežité v šťastí, v kruhu svojich najbližších.

Borkovič Jozef z Kňazickej ul.

*Chrenová Mária
zo Šimkovej ul.*

Hlavatá Helena z Kňazickej ul.

SLÁVNOSŤ SV. URBANA

Slovenský zväz záhradkárov v spolupráci s poľovníckym združením zorganizoval aj tento rok tradičnú slávnosť sv. Urbana. Akcia sa konala 25. mája v Suličine pri kaplnke sv. Urbana. Slávnosť začala svätou omšou, ktorú slúžil náš pán farár Mgr. Stanislav Caránek. Nechýbal dobrý guláš a víno od SZZ. Program spestrila ľudová hudba Vrchári. Organizátori vám ďakujú za účasť a tešia sa na budúci rok.

Ocú

MARATÓNEC ZO ŽITAVIAN

Sú rôzni reprezentanti. Vrcholoví športovci, umelci, koničkári. Teraz si predstavíme človeka, ktorý nikdy nebol vrcholovým športovcom a v športe hľadal iné hodnoty. Je to občan našej obce Jaroslav Baťa.

Začínal už ako dospelý s futbalom v Obciach, kde vtedy býval. Neskôr začal popri futbale s kamarátom behávať, až sa to stalo jeho obľúbeným koníčkom. Prvým pretekom bola Machulinská 20 – ka, neskôr prišli iné preteky ako Tlmačský polmaratón, Slepčianska 15 – ka a Topoľčianska 12- ka.

Najväčším zážitkom pre každého bežca je maratón. Tento sen si Jaro naplnil v roku 1998, keď prvý raz okúsil Košický maratón. Do dnešného dňa ich odbehol už 17. Je to fantastické číslo, keď si uvedomíme, že na to, aby ho odbehol, mesačne natrénuje cez 150 km. Viac mu nedovolí čas, hoci, ako hovorí: „lepší bežci spravia aj cez 300 mesačne.“ Najviac si cení čas 3 hod. 21 minút, ktorý je v maratóne jeho maximom.

Tento malý chlap s veľkou výdržou tvrdí, že mu šport zlepšuje zdravie, odbúrava stres a dokáže pri ňom neuveriteľne zrelaxovať. A ceny ?

Najväčšie víťazstvá sú pre ňo jeho deti-Hanka, Evka, Kamil a manželka Boža.

Jarovi k blížiacej 50 – ke prajeme, aby v zdraví zodrhal ešte desiatky tenisiek a odbehol oveľa viac ako tie tri maratóny, ktoré má v pláne.

P.S.: Keď budete nabudúce vidieť bežať chlapa v tričku a teniskách, nezastavujte auto, neušiel mu autobus, to len Jaro trénuje na maratón.

Jaroslav Dubec

ÚSPECHY STOLNÝCH TENISTOV V SEZÓNE 2018/2019

V poslednej sezóne dosiahol stolnotenisový oddiel dva výrazné úspechy. Prvým bol postup nášho A - mužstva zo 4. ligy do 3. ligy, keď v priebehu celej sezóny vyhrali všetky zápasy a nestratili ani jediný bod. Pred druhým v tabuľke mali náskok 14 bodov. O umiestnenie sa zaslúžili hráči:

Ján Červený, Marián Laca, František Mášik, Vladimír Herda a Marián Herda. Druhým úspechom bola účasť mladších žiačok na Majstrovstvách Slovenska, ktoré sa uskutočnili 1. mája 2019 vo Vranove nad Topľou. Naše hráčky sa kvalifikovali medzi osem družstiev z jednotlivých krajov. Z Nitrianskeho a Trenčianskeho kraja sa kvalifikovali Topoľčany a Žitavany. Za Žitavany sa turnaja zúčastnili Vanesa Šabová, Sofia Šabová a Sofia Kúseková. Skončili na siedmom mieste. Jedno družstvo sa však turnaja nezúčastnilo. S konečným umiestnením musíme byť spokojní. Naša herná úroveň má byť pri vyšších ambíciách tiež na vyššej úrovni.

Ďakujem všetkým spomínaným hráčom a hráčkam za snahu o dosiahnutie dobrých výsledkov nielen pre náš stolnotenisový klub, ale aj dobrú reprezentáciu našej obce.

Albín Kramár, predseda stolnotenisového oddielu

20. VÝROČIE MLÁDEŽNÍCKEHO ZBORU NEZÁBUDKY

Dňa 23. júna sme na sv. omši vo Farskom kostole narodenia Panny Márie v Žitavoch ďakovali za 20 rokov fungovania mládežníckeho zboru Nezábudky. Pri tejto príležitosti sprevádzal zbor sv. omšu spevom a nakoniec si vyslúžil aj potlesk. Slávnostný koncert sa nekonal tradične v deň ďakovnej omši, ale plánovaný je na jeseň tohto roku. Informovaní budete formou farských oznamov, rozhlasu a plagátov. Už teraz sa tešia Nezábudky na vašu účasť!

Lucia Gajdošová

PRIPRAVUJEME

Kultúrne akcie v rámci
kultúrneho leta

27.júla 2019

Posedenie pri hudbe

17.augusta.2019

Žitaviansky kotlík

07.septembra 2019

Hodové galapopoludnie

Blížšie informácie už čoskoro!

OZ Benát srdečne pozýva deti
spolu s rodičmi na 14.ročník

Jánskych hier,

ktoré sa uskutočnia dňa **30. júna**
(nedeľa) o **15:00** v areáli KSZ
obce Žitavany.

Nezabudnite si pribalit so sebou špekáčky,
nebude chýbať opekačka.

Informačné noviny obyvateľov obce Žitavany.

Vydáva: Obec Žitavany, Športová 5, 951 97 Žitavany, IČO: 37869451
EV 3458/09. ISSN 1338-550X.

Šéfredaktorka: Lucia Gajdošová. E-mail: podatelna@zitavany.sk.

Tlač: Garmond Nitra. Redakcia si vyhradzuje právo krátenia a úpravy príspevkov.

Neprešlo jazykovou úpravou.

Náklad 500 ks. • Vychádza štvrtročne. Nepredajné.